

Natuurtoets

In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte

Ondertitel	Plangebied: Hoekeindseweg 119, Bleiswijk
Opsteller	[REDACTED]
Datum	31-10-2017
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20171013v01
Aantal pagina's	37
Opdrachtgever	SMA Zeeland B.V.
Contactpersoon	[REDACTED]
Collegiale toets	[REDACTED]
Wijze van citeren	[REDACTED] 2017. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Hoekeindseweg 119, Bleiswijk. Rapportkenmerk ER20171013v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2017

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel.....	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2 Toelichting onderzoekskader.....	7
2.1 Wet natuurbescherming	7
2.2 Verordening ruimte	8
3 Omschrijving plangebied.....	11
3.1 Algemeen.....	11
3.2 Beschrijving.....	11
3.3 Voorgenomen ontwikkelingen.....	13
3.4 Planning	14
4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden.....	15
4.1 Wet natuurbescherming	15
4.2 Verordening ruimte	16
5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten.....	19
5.1 Algemeen.....	19
5.2 Soorten Vogelrichtlijn.....	20
5.3 Soorten Habitatrichtlijn	23
5.4 Nationaal beschermde soorten	26
6 Conclusies en aanbevelingen	29
6.1 Beschermde gebieden	29
6.2 Beschermde soorten	29
6.3 Aanbevelingen.....	31
7 Geraadpleegde bronnen	33
7.1 Literatuur.....	33
7.2 Internet.....	33
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	35

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van SMA Zeeland B.V. heeft Ecoresult B.V. een natuurtoets uitgevoerd. Het plangebied voor deze natuurtoets betreft Hoekeindseweg 119, Bleiswijk, gemeente Lansingerland, provincie Zuid-Holland. De aanleiding voor dit onderzoek is herontwikkeling ten behoeve van bedrijfsbebouwing met woningen. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing gesloopt en beplanting gekapt (zie verder hoofdstuk 3). Deze werkzaamheden kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze natuurtoets zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld dient te worden.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de geplande werkzaamheden kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of een negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogel gebieden). In het kader van de Verordening ruimte.

1.3 *Leeswijzer*

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de

voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het plangebied ten tijde van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet¹. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde dier- en plantsoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

¹ www.rvo.nl

² Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

2.2 Verordening ruimte

In de verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Het Natuurnetwerk

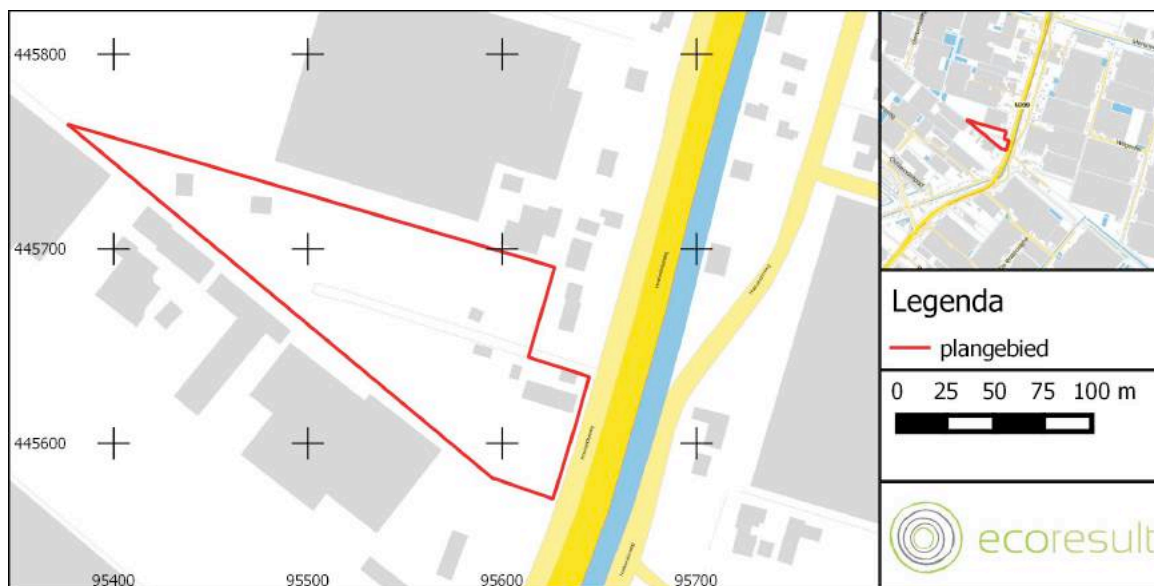
Nederland (NNN) is een netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het NNN wordt beschermd via het planologisch kader. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Verordening ruimte zijn verwerkt. Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe en is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken’ van het NNN.

Naast het NNN kan de provincie planologische bescherming aan gebieden toekennen door hen aan te wijzen als “bijzondere provinciale natuurgebieden” of “bijzondere provinciale landschappen”. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de bescherming van belangrijke weidevogelgebieden. Het NNN kent geen uniform beschermingsregime. Iedere provincie kan een eigen invulling geven aan bijvoorbeeld compensatie. Het beschermingsregime van overige op provinciaal niveau beschermde gebieden kan sterk verschillen tussen provincies.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied betreft een driehoekige kavel, ten noorden van de bebouwde kom van Bergschenhoek. Het plangebied betreft Hoekeindseweg 119, te Bleiswijk, gemeente Lansingerland, provincie Zuid-Holland, zie Afbeelding 1.

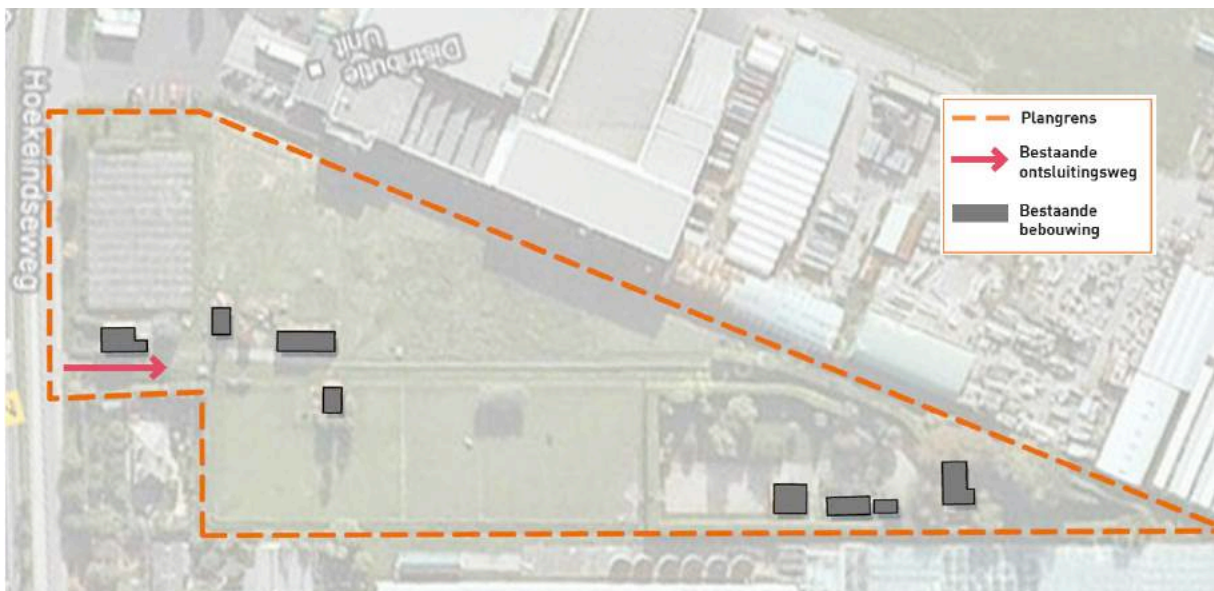
Afbeelding 1: Ligging plangebied. Voor de regionale ligging zie de kaartinzet rechtsboven. Het plangebied is rood gemarkeerd. Kaartbron: PDOK.

3.2 Beschrijving

- Het plangebied bestaat uit een driehoekig perceel met diverse bebouwing, braamstruiken, bomen, ruigte en grasweide.
- De zuidzijde grenst aan een bedrijf in diepvriesproducten en een handel in tuinmaterialen. De noordzijde grenst aan glastuinbouwbedrijven. Aan de noordwestzijde bevindt zich grasland. Aan de oostzijde grenst het plangebied aan de Hoekeindseweg. Voor een plattegrond van de huidige situatie, zie Afbeelding 2.
- Aan de straatkant staat in het plangebied een bakstenen huis met spouwmuur en dakpannen. Dit pand heeft als adres Hoekeindseweg 121.

- Ten zuiden van deze woning bevinden zich sterk vervallen glastuinbouwkassen. Deze zijn al lange tijd niet meer in gebruik. Het glas is ook op diverse plaatsen stuk. In de kas is ruigte ontstaan met soorten zoals brandnetel, vlinderstruik en kleeftkruid.
- Vanuit deze kassen lopen er buizen naar de tuindersschoorsteen. De tuindersschoorsteen is ongeveer 18 meter hoog en heeft een dubbele wand van bakstenen. Aan de tuindersschoorsteen zitten metalen grepen bevestigd die bovenin los zitten, waardoor openingen zijn ontstaan.
- In het midden van het plangebied staat een vervallen houten schuur. De schuur heeft overal kieren en gaten. Er groeit een klimop over het dak en door de zijkanten van de schuur naar binnen toe. In de schuur staat een trailer (voor een boot) en gereedschap zoals een grasmaaier opgeslagen. De vloer van de schuur ligt vol met kattenuitwerpselen, ook zijn er 3 houten kisten met stro neergelegd die bedoeld zijn als kattenmanden.
- Tegenover de houten schuur staat een houten garage met de naam "ketelhuis". Het ketelhuis is voorzien van een metalen golfplaten dak. In de dakgoot groeit gras.
- In de westpunt van het driehoekige plangebied staat één woonhuis met houten gevelbetimmering (Hoekeindseweg 119). Het dak heeft dakpannen en een dakgoot. Spleten zijn afwezig in de gevels en tussen de dakbedekking. Deze woning met tuin wordt afgeschermd van de omgeving door een dichte haag van coniferen van ongeveer 5 tot 7 meter hoog. Deze coniferen haag vormt een driehoek en loopt rondom het woonhuis heen in de westpunt van het plangebied.
- Naast het huis staat een in gebruik zijnde open garage zonder deur, bestaande uit golfplaten die bevestigd zijn aan een metalen constructie.
- Op de grasweide staat een houten stalschuur met dakpannen. Hierin bevinden zich twee paardenboxen. Het plafond is van gipsplaten. Door een gat in de gipsplaten zijn de dakpannen direct zichtbaar.
- Op de grasweide staat ook een kleine open hooischuur zonder deur. Daarin liggen stobalen op gestapeld.
- Vanaf de Hoekeindseweg loopt een grind pad dat over gaat in een onverharde weg. Deze loopt tot aan het woonhuis in de westpunt van het plangebied.
- Aan de zuidzijde van het pad is het dicht gegroeid met struiken met name braamstruiken en haagwinde.
- Aan de noordzijde van het pad is grasland en ruigte.
- Centraal in het plangebied langs het pad staat een aantal hoge bomen (wilgen). O

- De grasweide bevindt zich in de afgeschermdde driehoek van de coniferen haag. Het gras is kort en daarop bevindt zich een schommel en enkele vrijstaande bomen (boomgroepen).
- Open water is aanwezig in de vorm van kavelsloten. Twee van deze kavelsloten lopen langs de noord- en zuidzijde en begrenzen het plangebied. Een derde kavelsloot loopt tussen de glastuinbouwkassen en de braamstruiken in. Deze derde sloot is waarschijnlijk ondergronds verbonden met de andere kavelsloten. Langs de noordzijde van het onverharde pad loopt een ondiepe sloot. Tijdens het veldbezoek stond er weinig water in deze ondiepe sloot.
- In het plangebied is geen verlichting aanwezig. Wel zal er licht zijn van de glastuinbouwbedrijven ten noorden buiten het plangebied.
- Kelders zijn voor zo ver zichtbaar afwezig.

Afbeelding 2: Het plangebied met de huidige situatie. Bron: Stijlgroep landschap en ruimte, 18 augustus 2015. Gekantelde weergave.

Zie bijlage 1 voor een foto-impressie van het plangebied.

3.3 Voorgenomen ontwikkelingen

De bestaande bebouwing wordt gesloopt en de beplanting wordt gerooid. Hierna wordt het plangebied geheel bouwrijp gemaakt. Hierna zal het plangebied verdeeld worden in 7 kavels met woon- en/of bedrijfsbebouwing, zie Afbeelding 3. Het gebied zal met verharde wegen worden ontsloten ten behoeven van de bedrijfsbebouwing en –woningen. Tevens zal terreinverharding plaats vinden ten behoeve van de parkeerplaatsen.

Afbeelding 3: Inrichtingsplan voor het plangebied Hoekeindseweg 119. De oranje stippellijn is de contour van het plangebied. Kaartbron: Stijlgroep landschap en ruimte, 18 augustus 2015.

3.4 Planning

De exacte planning van de voorgenomen ontwikkelingen is op dit moment nog niet bekend.

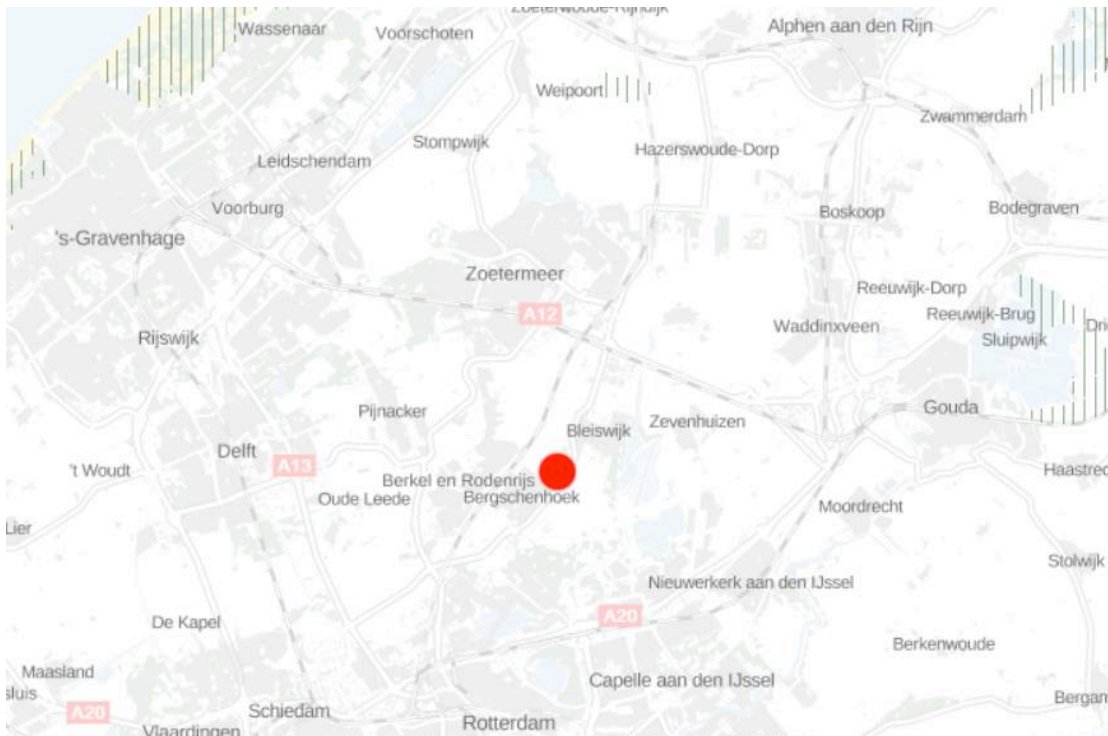
4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

Het plangebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied³, zie Afbeelding 4. Op een afstand van circa 18 km (ten westen) van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied "Meijendel & Berkheide". Op een afstand van 16 km (ten oosten) ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied "Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein". Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen. Negatief effect (door geluid, trilling of verlichting) op bovengenoemde gebieden valt uit te sluiten op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden. Een (significant) negatief effect als gevolg van stikstofdepositie is niet redelijkerwijs uit te sluiten. De beoogde ontwikkeling zorgt voor een toename van het aantal motorvoertuigbewegingen ten opzichte van de bestaande situatie. In de huidige situatie wordt het plangebied enkel bewoond. De herontwikkeling gaat gepaard met een toename van stikstofuitstoot op deze locatie. Er is daarom als gevolg van het huidige plan niet uitgesloten dat er géén toename van stikstofdepositie op de omringende N2000-gebieden plaats vindt. Aanvullend onderzoek middels een Aerius-berekening is nodig. Daarmee kan bepaald worden of een ontheffing als bedoeld in artikel 2.7 van de Wnb moet worden aangevraagd.

3 Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Afbeelding 4: De ligging van Natura 2000-gebieden (gearceerd) ten opzichte van het plangebied (rode stip). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

4.2 Verordening ruimte

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN)⁴. De meest dichtstbijzijnde onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) zijn het Koornmolengat gelegen ten noordoosten van het plangebied op een afstand van 5 km en de polders van Oude Leede gelegen ten westen van het plangebied op een afstand van 4 km⁵. Dichtstbijzijnde ecologische verbingszone betreft een watergang tussen de N209 en de Bergweg Zuid, tussen Bergschenhoek en Rotterdam, op een afstand van 3 kilometer. Overige ecologische verbingszones liggen op een afstand van circa 6 kilometer. Gezien de grote afstand tussen het plangebied en de desbetreffende NNN gebieden zal er geen sprake van (tijdelijk) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van deze onderdelen van het NNN. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De verordening wordt niet overtreden.

⁴ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

⁵ <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/EHS>

4.2.2 Overige beschermde gebieden

Provincie Zuid-Holland onderscheidt naast het NNN ook Belangrijke Weidevogelgebieden⁶. De dichtst bijzijnde belangrijke weidevogelgebieden, Oude Leede en de Ackerdijsche plassen, bevinden zich op 4,5 km ten westen van het plangebied, aan de noordzijde van de luchthaven Rotterdam The Hague Airport. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied valt uit te sluiten dat er sprake is van negatieve impact op bovengenoemd gebied. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

Afbeelding 5: Ligging van het Natuurnetwerk Nederland, ecologische verbindingzones en Belangrijke weidevogelgebieden ten opzichte van het plangebied (rode stip). Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

5 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

5.1 *Algemeen*

Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 13-10-2017 door [REDACTED] en [REDACTED], ecologisch deskundigen⁷ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied is – daar waar nodig – met hulp van een verrekijker (Leica Trinovid 10x42) en zaklampen onderzocht.

De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is geraadpleegd om een indruk te krijgen over de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied. De tabellen in dit hoofdstuk zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar.

Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.

⁷ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar <https://mijn.rvo.nl/ecologisch-deskundige?inheritRedirect=true>

5.2 Soorten Vogelrichtlijn

5.2.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Boomvalk	Vogels	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	0 - 1 km
Havik	Vogels	0 - 1 km
Huismus	Vogels	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	0 - 1 km
Roek	Vogels	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	1 - 5 km

Tabel 2: Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd op 12-10-2017.

5.2.2 Verkennend veldonderzoek

5.2.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is geschikt als vaste rust- en verblijfplaats en voortplantingsplaats voor een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in gebouwen en bomen. Bij het woonhuis Hoekeindseweg 121 is de huismus niet uit te sluiten. Dit woonhuis heeft dakpannen en een dakgoot dat potentieel geschikt is voor de huismus als vaste rust- en verblijfplaats. Rondom deze woning is jaarrond groen struweel aanwezig waar huismus kan schuilen, ook zijn badderplaatsen en zanderige plaatsen aanwezig. De overige bebouwing in het plangebied is niet geschikt voor de huismus. Doordat er tussen de dakbedekking en dakbeschot van de andere gebouwen geen geschikte ruimte aanwezig is, zijn er geen plekken aanwezig waar huismus nestgelegenheden kunnen vinden. De bebouwing in het plangebied is ongeschikt voor overige gebouwbezonende vogelsoorten zoals gierzwaluw, slechtvalk en kerkuil. Voor de slechtvalk is de bebouwing te laag. Voor de kerkuil en gierzwaluw zijn de openingen niet groot genoeg en zijn geen geschikte invliegopeningen aanwezig. Daarnaast zijn er

geen sporen (poep en braakballen) van de kerkuil gevonden. Vaste rust- en verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen van ransuil is in de dichte coniferen haag en de wilgen centraal in het plangebied niet uit te sluiten. De beplanting is dicht begroeid, waardoor afwezigheid van nesten en rustende dieren niet kan worden vastgesteld. Voor de steenuil biedt het plangebied en directe omgeving (glastuinbouw) een te klein oppervlak aan leef- en foerageergebied. Daarnaast zijn er geen sporen (braakballen en poepstrepen) gevonden. Hierdoor is de steenuil redelijkerwijs uit te sluiten. Het plangebied is ongeschikt voor de gele grote kwikstaart door het ontbreken van stromend water. De soort komt als broedvogel bovendien enkel voor in het oosten van Nederland. Door het ontbreken van bos of half open bos zijn redelijkerwijs voortplantingsplaatsen uit te sluiten voor soorten zoals sperwer, havik en boomvalk. In het plangebied en directe omgeving zijn in de bomen geen grote boomnesten (of sporen hiervan) gevonden. Wel is het plangebied geschikt als potentieel jachtgebied (op bijv. muizen) voor roofvogels zoals buizerd en kerkuil, maar niet essentieel. Dit omdat er (vooral aan de oostzijde) langs de weg (Hoekeindseweg) alternatief potentieel geschikt jachtgebied is.

5.2.2.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is potentieel geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten. Het plangebied is geschikt voor een selectie van deze soorten (zogenaamde categorie 5-soorten⁸), zoals de spreeuw, koolmees en pimpelmees.

5.2.2.3 *Algemene broedvogels*

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Dit betreffen struik- en boombroeders zoals winterkoning, merel, houtduif, kauw en roodborst.

5.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

5.2.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Aanwezigheid van voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel functioneel leefgebied van vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaats in gebouwen kan niet worden uitgesloten.

De woning Hoekeindseweg 121 is potentieel geschikt voor voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus. Omdat de bebouwing wordt gesloopt kan het gebeuren dat jaarrond beschermde verblijfplaatsen worden weggenomen. Aanvullend veldonderzoek ter plaatse van de

8 <https://mijn.rvo.nl/documents/20448/98667/Lijst+jaarrond+beschermde+vogelnesten/>

woning is daardoor nodig om te bepalen of:

- Of de huismus in het plangebied tot nestelen komt en om hoeveel nesten dit gaat. Ook moet worden onderzocht of het plangebied tot het functioneel leefgebied behoort. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode 1 april - 15 mei. Totaal zijn 2 veldonderzoeken nodig. De tussenliggende tijd tussen beide veldonderzoeken is minimaal 10 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen⁹ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien huismussen aanwezig zijn dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

In het plangebied zijn potentieel geschikte voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil aanwezig in de vorm van een dichte coniferen en de wilgen centraal in het plangebied. In het kader van de planontwikkeling zullen alle bomen gerooid worden. Hierdoor kunnen mogelijk negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil plaats vinden. Eén aanvullend veldonderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode november - februari om te bepalen of potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen en winterroestplaatsen van ransuil in bomen aanwezig zijn. Daarnaast dient het aanvullend onderzoek te bestaan uit twee veldbezoeken in de periode 20 februari - 20 juli om de functie van het plangebied voor de ransuil in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig zijn dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden gestart kan worden.

5.2.3.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

In het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dit geval zijn er geen omstandigheden die jaarrond bescherming van deze nesten rechtvaardigen. Het betreft hier een lokaal en regionaal algemene vogels zoals de koolmees en pimpelmees, de gunstige staat van instandhouding van deze soorten is goed. Er zijn daarnaast talrijke alternatieven in de directe omgeving. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van niet jaarrond beschermde soorten zijn onder andere te voorkomen door buiten het broedseizoen te werken (15 maart – 15 augustus). In gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord.

5.2.3.3 *Algemene vogels*

Het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van

⁹ Kennisdocument Huismus

algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Tijdelijke schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 15 maart – 15 augustus).

5.3 Soorten Habitatrichtlijn

5.3.1 Bronnenonderzoek

Soort	Soortgroep	Afstand
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	1 - 5 km

Tabel 3: Waargenomen habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 12-10-2017.

5.3.2 Verkennend veldonderzoek

5.3.2.1 Vleermuizen

Het woonhuis (Hoekeindseweg 121, gelegen direct aan de Hoekeindseweg) en de tuindersschorsteen zijn geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger). Geschikte openingen die toegang bieden tot de spouwmuur en de ruimte tussen de dakpannen en het dakbeschot zijn aanwezig. Zie Afbeelding 6 en Afbeelding 7.

Soort	Functie	Locatie
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats	Woning Hoekeindseweg 121
Ruige dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats	Woning Hoekeindseweg 121
Laatvlieger	Kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats	Woning Hoekeindseweg 121
Alle soorten	Vliegroute, foerageergebied (beide niet essentieel)	Gehele plangebied

Tabel 4: Functionaliteit (potentieel) van het plangebied voor vleermuizen

Afbeelding 6: Opening onder de dakgoot, kan toegang geven aan vleermuizen tot de daarachter gelegen ruimtes. Foto: M. Oomen, Ecoresult B.V.

Afbeelding 7: woonhuis aan de straatkant. Openingen onder dakpannen. Geschikt voor vleermuizen Foto: M. Oomen, Ecoresult B.V.

In de bomen binnen het plangebied zijn geen holtes waargenomen. Daar waar klimop om de stam groeit, zijn deze niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaatsen door het gebrek aan een open invliegopening. Geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen (watervleermuis en rosse vleermuis) zijn daarom afwezig.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied en vliegroute, niet essentieel. In de directe omgeving van het plangebied zijn vergelijkbare en betere locaties aanwezig die (kunnen) fungeren als vliegroute en foerageergebied (tuinen, velden, weilanden en bomenrijen langs de Hoekeindseweg).

5.3.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is ongeschikt voor grondgebonden zoogdieren uit de Habitatrichtlijn. Dichtstbijzijnde waarnemingen van grondgebonden zoogdieren is op een afstand van 5 a 10 kilometer en betreft de bever¹⁰. In het plangebied is geen groot open water aanwezig, alleen smalle zeer ondiepe kavelsloten. Dit sluit de aanwezigheid uit van de bever.

5.3.2.3 Overige Habitatrichtlijnsoorten

Overige Habitatrichtlijnsoorten te weten amfibieën, planten, reptielen, dagvlinders, libellen, vissen, kevers, kreeftachtigen en weekdieren worden in het plangebied niet verwacht. Geschikte habitats zijn

¹⁰ NDFF, geraadpleegd 12-10-2017

afwezig of het plangebied ligt niet in het bekende verspreidingsgebied van betreffende soorten. Rugstreeppad is niet te verwachten in het plangebied, door de ligging op grote afstand van bekende populaties ten westen van Berkel en Rodenrijs en ten oosten van het plangebied, in de Eendrachtspolder. Het plangebied ligt sterk geïsoleerd van deze gebieden, vanwege de aanwezigheid van dichtbebouwd gebied, kassencomplexen en verkeerswegen. Hierdoor is het plangebied redelijkerwijs onbereikbaar voor de soort. Het plangebied maakt geen deel uit van laagveenmoerassen en rivieren. Hierdoor is het plangebied ongeschikt voor beschermde libellen zoals de gevlekte witsnuitlibel.

5.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

De effectbeoordeling gaat in op de soorten die in het plangebied voor kunnen komen. De aanwezigheid van zomer- en paarverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van laatvlieger in de woning aan Hoekeindseweg 121, langs de Hoekeindseweg, is niet uit te sluiten. De werkzaamheden kunnen invloed hebben op potentieel aanwezig geschikte verblijfplaatsen. Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek ter plaatse van de woning Hoekeindseweg 121 is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 juli en 15 augustus tot 1 oktober (middels 5 bezoeken) om te bepalen of voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig zijn. De tussenliggende tijd tussen de veldonderzoeken is minimaal 20 dagen. De aanpak voor het aanvullend veldonderzoek is conform de eisen¹¹ die het bevoegd gezag hieraan stelt. Indien vleermuizen aanwezig zijn dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met verbodsbepaling overtredende werkzaamheden kan worden gestart.

11 Vleermuisprotocol 2017

5.4 Nationaal beschermde soorten

5.4.1 Bronnenonderzoek NDFF

Soort	Soortgroep	Afstand
Alpenwatersalamander	Amfibieën	0 - 1 km
Bruine kikker	Amfibieën	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibieën	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren	0 - 1 km
Dwergmuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	0 - 1 km
Hermelijn	Zoogdieren	0 - 1 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	0 - 1 km
Veldmuis	Zoogdieren	0 - 1 km
Vos	Zoogdieren	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	0 - 1 km
Bastaardkikker	Amfibieën	1 - 5 km
Meerkikker	Amfibieën	1 - 5 km
Ringslang	Reptielen	1 - 5 km
Muurbloem	Vaatplanten	1 - 5 km

*Tabel 5: Waargenomen Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 5 km van het plangebied.
Bron: NDFF – quickscanhulp, geraadpleegd 12-10-2017.*

5.4.2 Verkennend veldonderzoek

5.4.2.1 Vaatplanten

Het groen in en rondom het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit zeer algemene soorten welke wijzen op voedselrijke omstandigheden, zoals brandnetel, smeerwortel, braamstruiken, ridderzuring, kleeftkruid, en paardenbloem. Dit sluit de aanwezigheid van veel beschermde soorten van zeer specifieke habitats uit (voedselarme bodems). Op alle muren is gezocht maar muurbloem en andere muurvegetatie is niet aangetroffen. De NDFF database of andere bronnen maken eveneens geen melding van beschermde vaatplanten in de omgeving. Beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen en zijn niet te verwachten in het plangebied door het vroegere gebruik en de functie als tuin.

5.4.2.2 *Grondgebonden zoogdieren*

Het gehele plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten zoogdieren waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel, haas, konijn, vos, bunzing, wezel, hermelijn en verschillende soorten muizen. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt ten allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat eventuele schadelijke effecten op deze soorten zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

5.4.2.3 *Amfibieën en reptielen*

Het gehele plangebied is geschikt voor het merendeel van de Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de bastaardkikker, meerkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad. Wel geldt ten allen tijde de zorgplicht. De in de NDFF opgenomen alpenwatersalamander betreft naar verwachting uitgezette exemplaren, het plangebied ligt namelijk ver buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van deze soort (de hogere zandgronden in Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant)¹². Tussen deze uitgezette populaties en het plangebied zijn geen directe waterverbindingen aanwezig, waardoor het plangebied redelijkerwijs niet bereikbaar is. Aanwezigheid van ringslang kan uit gesloten worden door afwezigheid van venige en zandige bodems en afwezigheid van waterrijk habitat en goede verbindingen.

5.4.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Aanvullend onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals egel, haas, konijn, vos, bunzing, hermelijn, wezel, bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker, meerkikker, verschillende soorten muizen, bastaardkikker, meerkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of direct daaraan voorafgaand.

¹² <https://www.verspreidingsatlas.nl/A111#>

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 *Beschermde gebieden*

6.1.1 Wet natuurbescherming

Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt op voorhand niet uit te sluiten dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden zullen aantasten. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk in de vorm van een Aeriusberekening. Uit dit nader onderzoek zal blijken of het aanvragen van een ontheffing of vergunning is niet nodig.

6.1.2 Verordening ruimte

Op basis van de afstand tussen het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Belangrijke weidevogelgebieden en het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt op voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op de Natuurnetwerk Nederland. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

6.2 *Beschermde soorten*

6.2.1 Soorten Vogelrichtlijn

6.2.1.1 *Huismus*

De voorgenomen ontwikkelingen leiden tot negatief effect op (potentieel) aanwezige nestplaatsen van de huismus. Verbodsbepalingen Art 3.1 lid 2, 4 en 5 van de Wnb kunnen worden overtreden. Aanvullend veldonderzoek is in de periode 1 april - 15 mei nodig. Indien huismus aanwezig is dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met verstorende en/of sloopwerkzaamheden kan worden gestart.

6.2.1.2 *Ransuil*

Het plangebied is potentieel geschikt voor voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil. Eén aanvullend veldonderzoek dient te worden uitgevoerd in de periode november - februari om te bepalen of potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen en winterroestplaatsen van ransuil in bomen aanwezig zijn. Daarnaast dient het aanvullend onderzoek te bestaan uit twee veldbezoeken in de periode 20 februari - 20 juli om de functie van het plangebied voor de ransuil in kaart te brengen. Indien nestplaatsen aanwezig zijn dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met de werkzaamheden gestart kan worden.

6.2.1.3 *Algemene vogels en niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is geschikt voor voortplantingsplaatsen voor algemene vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. In gebruik zijnde nesten mogen in principe nooit worden verstoord. Door buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart – 15 augustus) te werken zijn schadelijke effecten op nesten van algemene vogels te voorkomen.

6.2.2 Soorten Habitatrichtlijn

6.2.2.1 *Vleermuizen*

De voorgenomen ontwikkelingen leiden tot negatief effect op potentieel aanwezige voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger). Hierdoor kunnen de verbodsbepalingen Art 3.5 lid 2 en 4 (zie Tabel 1) van de Wnb worden overtreden. Aanvullend onderzoek is nodig in de periode 15 mei tot en met 15 juli en tussen 15 augustus tot 1 oktober in totaal zijn 5 bezoeken nodig. Indien vleermuizen aanwezig zijn dient een ontheffing Wet natuurbescherming in bezit te zijn voordat met verstorende en/of sloopwerkzaamheden kan worden gestart.

6.2.3 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde faunasoorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstellingsbesluit van kracht is. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en daarom is aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals egel, haas, konijn, vos, bunzing, wezel, hermelijn, verschillende soorten muizen, bastaardkikker, meerkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te

denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

6.3 *Aanbevelingen*

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “natuurinclusief bouwen”, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met flora en fauna in het nieuwe ontwerp.

- Behoud indien mogelijk de bomen in het plangebied. Dit verhoogt de natuurkwaliteit binnen het plangebied.
- Maak gebruik van inheems gebiedseigen plantmateriaal.
- Breng in de gebouwen vogelnestkasten aan voor gebouwbewonende vogels of plaats vogelvides.
- Creëer verblijfplaatsen voor vleermuizen in de spouwmuren van de bebouwing.
- Streef naar inpassing van planten en dieren die in en rond het plangebied hun habitat (kunnen) vinden. In Tabel 2, Tabel 3 en Tabel 5 wordt opgesomd om welke soorten het gaat. Neem contact op met de deskundig ecooloog voor inrichtingsadviezen.
- Streef naar een zo ecologisch mogelijk beheer van het groen. Doel van het beheer is dan structurele aanwezigheid van holle, oude bomen voor soorten die gebruik maken van hollen. Ook lage vegetatie, struiken, rillen, wallen, etc voor kleine zoogdieren, amfibieën en vogels.
- Ecoresult B.V. kan u hierover adviseren en u kunt dit opnemen in de nieuwe situatie.

7 Geraadpleegde bronnen

7.1 *Literatuur*

Anon., 2015. Lansingerland. Kaarten t.b.v. bestemmingsplan. Stijlgroep Landschap en Stedelijke Ruimte, Rotterdam

■■■■■ 2012. Ecologische quickscan Gemeente Lansingerland, Hoekeindseweg 119. SMA Zeeland B.V., 's Heerenhoek

7.2 *Internet*

Beschermde soorten

NDFF Verspreidingsatlas – <https://www.verspreidingsatlas.nl/>

Wilde Planten – <http://wilde-planten.nl/>

Reptielen en amfibieën – <http://ravon.nl/>

Vogels – <https://www.sovon.nl/>

Libellen en vlinders – <https://www.vlinderstichting.nl/>

Beschermde gebieden

<http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Kadaster

<https://bagviewer.kadaster.nl/>

Kennisdocumenten soorten

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Nationale Databank Flora en Fauna

<http://app.quickscanhulp.nl/Kadaster>

Natuurwetgeving

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01#Hoofdstuk2>

www.rvo.nl

Spelregels EHS

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2007/07/01/spelregels-ehs-beleidskader-voor-compensatiebeginsel-ehs-saldbenadering-en-herbegrenzen-ehs>

Vleermuisprotocol 2017

<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>

Verordening ruimte 2014 (geconsolideerd, in werking per 12 januari 2017)

<https://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Het woonhuis aan de Hoekeindseweg 121 met links de onverharde weg en rechts de glastuinbouwkassen. Foto: [REDACTED], Ecoresult B.V.

De tuindersschoorsteen met recht de glastuinkassen (niet meer in gebruik zijnde) en links de braamstruiken. Foto: [REDACTED] Ecoresult B.V.

Het pad met links de braamstruiken en rechts grasland met ruigte. De kijkrichting is naar het westen. De westpunt van het plangebied is afgeschermd door een haag van coniferen (op de achtergrond). Foto: [REDACTED] Ecoresult B.V.

Binnen de driehoekige haag van coniferen is een grasweide met paardenstal (rechts) en woonhuis (op de achtergrond). De kijkrichting is naar het westen. Foto: [REDACTED] Ecoresult B.V.